

Департамент культури Закарпатської обласної військової адміністрації
Комунікаційний кластер «Ужгородська музична філармонія коледж імені
Д.С.Задорожні» Закарпатської обласної ради
Закарпатська організація національної спілки композиторів України
Закарпатське обласне відділення національної асоціації музичної освіти
співки

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції

25 - 26 квітня 2024 року

м. Ужгород

Департамент культури Закарпатської обласної військової адміністрації
Комунальний заклад «Ужгородський музичний фаховий коледж
імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради
Закарпатська організація національної спілки композиторів України
Закарпатське обласне відділення національної всеукраїнської музичної
спілки

У ДІАЛОЗІ З МУЗИКОЮ

Матеріали

III Міжнародної науково-практичної конференції

25 – 26 квітня 2024 року

Ужгород

2024

УДК 78.06
ББК У28

Редакційна колегія:

Стинич Наталія Іванівна, викладачка-методистка, голова циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради

Росул Тетяна Іванівна, кандидатка мистецтвознавства, доцентка, викладачка-методистка циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради

Теличко Віктор Федорович, доцент, викладач-методист циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради, заслужений діяч мистецтв України, голова Закарпатської організації Національної спілки композиторів України

У діалозі з музикою: Зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції, Ужгород, 25–26 квітня 2024 р. Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2024. 152 с.

Рекомендовано до друку методичною радою КЗ «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Задора» ЗОР. Протокол № 5 від 15 квітня 2024 року.

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, бібліографічних посилань та інших відомостей. Висловлені в тезах думки можуть не збігатися з поглядами редколегії.

ISBN 978-617-596-367-8

© Колектив авторів, 2024

© КЗ УжМФК ім. Д. Є.Задора, 2024

© Поліграфцентр “Ліра”, 2024

Розділ III. Педагогічна майстерність: актуальні питання музичної психології та педагогіки

<i>Жорняк Богдана, Юрчук Оксана.</i> Методологічні аспекти формування професійних якостей вчителя музичного мистецтва у педагогічному коледжі.....	70
<i>Конькова Марина.</i> Актуальні аспекти підбору репертуару як передумова успішного розвитку учня-гітариста.....	72
<i>Ластовецька Любомира.</i> Музично-педагогічні концепції фахової підготовки диригентів-хормейстерів.....	75
<i>Сухолова Маріанна.</i> Педагогічна технологія формування вокальної культури майбутніх викладачів музичного мистецтва.....	78
<i>Тетерюк-Кінч Юлія.</i> Вимоги до вдосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців-піаністів.....	81

Розділ IV. Музикознавчі студії молодих дослідників

<i>Антонов Микола.</i> «Домашня симфонія» як зразок втілення естетичних ідей бідермаєра у спадщині Р.Штрауса	84
<i>Анча Лілія.</i> Орган у храмовій архітектурі Німеччини періоду пізньої готики.....	86
<i>Баклаженко Наталія.</i> Постать Германа Жуковського в містечковому житті України ХХ століття.....	88
<i>Білявець Маріанна.</i> Іспанська музична культура та її представник Мануель де Фалья	91
<i>Блонська Дар'я.</i> Новий підхід до жанру фольклорних обробок в «Дванадцяти курпівських піснях» ор.58 Кароля Шимановського	93
<i>Бомбей Олександра.</i> Потенціал музикотерапії як технології регуляції психо-емоційного стану людини.....	96
<i>Буштрук Олена.</i> Традиції чеської народної музики в «Лаських танцях» Леоша Яначека	99
<i>Годьмаш Вікторія.</i> Симфонічна поема «Бланік» як відображення національної самосвідомості Бедржиха Сметани	102
<i>Дидик Роман</i> Заслужений Прикарпатський ансамбль пісні і танцю «Верховина» в контексті міжнародної культурно-містечкової та волонтерської діяльності.....	104
<i>Дьолог Дарія, Чворюк Ростислав.</i> Тематизм присвяти у контексті конкурсно-фестивального руху виконавців на народних інструментах сьогодення.....	107
<i>Жужевич Софія.</i> Інтеграція новітніх технологій в особистість людини.....	111
<i>Земко Віра.</i> Євгенія Марчук – представник Харківської композиторської школи	114
<i>Кісіль Марія.</i> Памяті композитора Володимира Івасюка (до 75-річчя від дня народження)	116
<i>Костур Тетяна.</i> Український піаніст Лео Сірота та фортепіанна японська школа 1 половини ХХ ст.....	118

3. Стельмашук З. Внесок тернопільських музикантів до навчально-педагогічного та виконавського репертуару баяністів-акордеоністів. *VI Всеукраїнська «Музична освіта України: проблеми теорії, методики, практики» та III міжнародна «Творчість для народних інструментів композиторів України та зарубіжжя» науково-практичні конференції (ДДПУ ім. І. Франка, 9 – 10 травня 2013): зб. матер. та тез / [Ред.-упоряд. А. Душний, Б. Піщ]. Дрогобич: Півсвіт, 2013. С. 249–253.*

4. Гіхтій Б. Миськів Іван Ілліч. *Тернопільський енциклопедичний словник*. Тернопіль: ВАТ ТВПК «Збруч», 2009. Т. 4 (додатковий).

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки

*Дьолог Дарія,
Чворсюк Ростислав
студенти спеціальності 014 Середня світа (Музичне мистецтво)
Науковий керівник - Душний А.І., к.пед.н., професор*

«ТЕМАТИЗМ ПРИСВЯТИ У КОНТЕКСТІ КОНКУРСНО-ФЕСТИВАЛЬНОГО РУХУ ВИКОНАВЦІВ НА НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТАХ СЬОГОДЕННЯ»

У гроні конкурсно-фестивальних подій різного рівня, ми дедалі частіше спостерігаємо присвяту певного заходу певній постаті. Такий спект актуально помічаємо у сфері народних інструментів. Варто назвати широко знані конкурси-присвяти в Україні: для бандуристів – імені Юрія Сінгалевича та Василя Герасименка у Львові, імені Гната Хоткевича у Харкові, імені Григорія Китастого у Києві; для цимбалістів – імені Олени Костенко у Харкові; конкурс баяністів-акордеоністів – імені Анатолія Онуфрієнка у Дрогобичі, імені Миколи Різоля у Дніпрі, імені Миколи Давидова у Києві, імені Анатолія Білошицького у Коростені та ін.

У полі нашої уваги постають два регіональних конкурси:

- I-й Відкритий конкурс гри на народних інструментах імені Степана Мартона, заснований Ужгородським музичним фаховим коледжем ім. Д. Задора та проведений 1-3 грудня 2023 року;

- I-й Регіональний конкурс баяністів-акордеоністів імені Віктора Чумака, засновником якого виступили син Юрій та донька Вікторія, а відтак – Дрогобицький музичний фаховий коледж ім. В. Барвінського, у стінах якого 13 квітня 2024 року відбулась ця мистецька подія.

Отже, конкурс імені С. Мартона, композитора, педагога, засновника професійного музичного мистецтва на Закарпатті, відіграв вагомий роль у спектрі формотворення виконавського розмаїття в контексті виконавців на народних інструментах. Учні початкової мистецької освіти та студенти

фахової передвищої освіти змагалися у мистецтві гри на баяні, акордеоні, гітарі, домрі, цимбалах, бандурі в сольному та колективному музикуванні.

Спостерігаючи за юними музикантами, варто наголосити на їхній широті та відданості своєму інструменту, сценічні очній витримці та можливості донести до слухачів та членів журі, зміст та технічну сторону володіння мистецтвом інтерпретації та вмінням триматися на сцені. Щодо студентів, варто звернути увагу на мистецтво передачі художнього образу твору крізь призму виконавської вправності, розуміння студентами стилю та епохи написання творів, мистецтва інтерпретації творів сучасних композиторів, технічну охайність та перманентність виконавської культури.

Колективне музикування було спрямоване на популяризацію народно-інструментального мистецтва у вирії оркестрового та ансамблевого виконавського мистецтва. Малі та великі форми ансамблів перепліталися у можливості якнайвитончніше передати всю палітру художньої виразності своїх інструментів (ансамблі акордеоністів та баяністів, ансамблі гітаристів, ансамбль народних інструментів). Музика Ж. Косми, Ч. Сюзера, Г. Бергерона, М. Вігулі, Б. Штайнмана, А. Гайденка, А. П'яцолли, С. Мартона, М. Колесси була запропонована колективами на розгляд журі у повній палітрі контрастів та художньо-образній неповторності.

Оркестрова номінація дивувала слухачів та журі своїм колоритом виконавської інтерпретації. Репертуар та його вміння адаптувати під певний колектив, сприяло конструктивному вирішенні всіх виконавських елементів притаманних тому чи іншому твору. Приємно здивував Зразновий оркестр народних інструментів «Бичківські музики» із селища Великий Бичків під керівництвом заслуженого працівника культури України Василя Поповича. Їхня програма включала хіти відомих виконавців та гуртів. Зокрема, «Мить» С. Вакарчука з репертуару «Океану Ельзи», «Монеј, монеј, монеј ...» Б. Андерссона із репертуару гурту «АВВА» та композиція І. Клименка й О. Псюка «Стефанія» з репертуару гурту «Калуш». Програма ОНІ із м. Ужгород під керівництвом К. Юрик включала твори К. Дженкінса «Palladio» та Т. Петрененка «Україно». Оркестр НІ із м. Бахмут під керівництвом А. Виноградової запропанував твори М. Стецюна «Елегія Гнату Хоткевича», І. Гайденка «Ковалі», І. Карабиця до слів Ю. Рибчинського «Моя земля, моя любов». Приємно вразило мистецтво аранжування творів, відчуття цілісності колективного сприйняття інтерпретації художньо-образного мислення та виконавської манери по відношенні до жанру та стилю музики.

Ще один акцент – Концерт-відкриття, за участі членів журі конкурсу цимбаліста та випускника коледжу Михайла Кужби з Харкова, домристки Світлани Блоусової із Києва, лауреата міжнародних конкурсів Ростислава Чворсюка з Дрогобича та лауреата бласної премії імені Дезидерія Задоа, оркестру народних інструментів «Віртуози Закарпаття» під батуттом заслуженого працівника культури України Світлани Стегней.

На запрошення оргкомітет, очолив склад журі кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки Дрогобицького ДПУ ім. І. Франка Андрій Душний. Серед членів журі: Світлана Білоусова (кандидат мистецтвознавства, доцент НМАУ ім. П. Чайковського); заслужений працівник культури України Володимир Стегней та заслужені артисти України Михайло Вігулата й Павло Пастушенко (УМФК ім. Д. Задора); Михайло Кужба (доктор мистецтв, викладач ХНУМ ім. І. Котляревського), Михайло Бровді (керівник оркестру Заслуженого академічного Закарпатського народного хору), Анастасія Жужгова (головний диригент Закарпатського академічного обласного українського музично-драматичного театру імені братів Юрія-Августина та Євгена Шерегів), Євген Цанько (артист Закарпатської філармонії).

Конкурс імені Віктора Чумака, званого баяніста, ансамбіліста, учасника «Прикарпатського дуету баяністів», викладача, композитора отримав великий резонанс у мистецької спільноти Дрогобищини, Львівщини та України. Конкурс не просто зібрав учнів мистецьких навчальних закладів у можливості продемонструвати свою вправність гри на баяні та акордеоні соло та ансамблі, а випускників та продовжувачів традицій Віктора Григоровича крізь призму поколінь, й тим самим постав флагманом популяризації баянно-акордеонного мистецтва в контексті соціокультурного простору сьогодення. Тут варто назвати імена таких учнів Маестро – Андрій Душний (завідувач кафедри, професор ДДПУ ім. І. Франка), Мар'ян Паньків (директор Великолюбінської ДМШ, заслужений працівник культури), Василь Гамар (голова ПЦК «Народні інструменти» ДМФК ім. В. Барвінського), Микола Головач (викладач Самбірського ФККіМ), Андрій Боженський (заступник директора ДМФК ім. В. Барвінського), Ігор Куртий (викладач Дашавської ДМШ ім. Ф. Колесси) та багато ін.

Віктор Григорович надзвичайно любив дітей. Десятки років був головою обласного конкурсу виконавців на баяні та акордеоні, головою методичного об'єднання баяністів-акордеоністів Львівщини. Тому, саме дитяче виконавство та його симбіоз постали основною метою конкурсу та сподвижництвом у примноженні виконавських традицій початкової мистецької освіти у класі баяна, акордеона й ансамблів за їх участі. Львівщина була представлена учасниками із мистецьких шкіл Дрогобича, Стрия, Старого Самбора, Турки, Самбора, Славська, Хирова, Дашави, Перемишлян, Лисятич, Золочова, Моршина, Борислава, Трускавця, Під Каменя, Грабовецько-Дулібівська, Гірницька, Доброгостова, Львова, Судової Вишні, Добромилля, Нового Роздолу. Відтак, юні музиканти представляли Івано-Франківщину (Болехів, Перегінськ) та Чернігівщину (Остер).

Варто звернути увагу на репертуар. Адже, власне репертуарна політика є важливим сегментом навчального, культурно-національного та потрійного процесу виховання юних музикантів. Творчість українських композитрів

постає ключовою позицією стандарту початкової мистецької освіти сьогодення. Аналізуючи програми учасників, ми побачили звернення до оригінальної музики А. Січа, В. Сороки, А. Марценюка, М. Різоля, О. Жужи, П. Штимака, І. Миськіва, Я. Олексіва, О. Іванька, І. Яшкевича, С. Соколик, О. Бондарчука. Великий пласт належить обробці української народної пісні («Розпрягайте хлопці коней» І. Бурого; «Сусідка», «Їхав козак за Дунай», «Ой, на горі два дубки», «Ти казала прийди, прийди» М. Корецького; «Веселі гуси», «За нашов стдолов» А. Марценюка; «Ой у полі криниченька» М. Адамовча; «Не сама, не сама» П. Штимака; «На городі чорна редька» О. Давиденка; «Садм, садом кумасенька» А. Іванова; «Тече вода каламутна» С. Паньківа та ін.) та українським народним танцям («Увиванець» М. Різоля). Серед класичного матеріалу, перевага надається музиці Й. С. Баха, Ф. Кулау, А. Кореллі, М. Клементі, Л. Бетховена, Г. Кетспера, М. Сейбера.

У рамках конкурсу відбудеться презентація фірм музичних інструментів: «ACROPOLIS – офіційний представник провідних світових брендів та виробник музичних інструментів; «Баян Акорден Центр» під керівництвом Г. Бардовського – офіційний представник італійських фабрик в Україні («Pigini», «Fisitalia», «Scandalli», «Bugari Armando», «Beltuna»). Учасники та гості мали можливість спробувати новітні інструменти (баяни, акордеони бандури, сімейство сопілок, тощо). Родзинкою конкурсу став концерт Оркестру баяністів-акордеоністів коледжу під керівництвом Сергія Максимова.

Склад журі очолив Сергій Максимов (викладач-методист ДМФК ім. В. Барвінського). Серед членів журі: Юрій Чумак (кандидат мистецтвознавства, директор ДМФК ім. В. Барвінського), Василь Гамар (викладач-методист ДМФК ім. В. Барвінського), Мар'ян Паньків (директор Великолюбінської ДМШ, заслужений працівник культури України), Валерій Шафета (кандидат мистецтвознавства, доцент ДДПУ ім. І. Франка), Віталій Салій (викладач ДМФК ім. В. Барвінського).

Таким чином, тематизм присвяти конкурсів виконавців на народних інструментах видатним митцям – пам'ять про людину, її внесок у розвиток музичної культури регіону та діяльність на ниві навчання та виховання молодих музикантів. Впевнені, так конкурси як Конкурс імені С. Мартона та Конкурс імені В. Чумака мають майбутнє, постають тим форпостом який тримає курс на примноження традицій та підтримує молоді енергії музикантів-народників в контексті української академічної школи.